

Se ven
à
crits

2
QUARTOS

per
tot arreu

Se ven
en los
kioskos

2
QUARTOS

cada
ballada

LA SARDANA

PERIÓDICH DEFENSOR DELS QUE SEMPRE PERDEN

SORTIRÁ QUAN BE LI APAREGUI, DONANT Á LO MÉNOS UNA BALLADA CADA VUYT DIAS

Direcció : Ronda de la Universitat, 96

LA FRATERNITAT

SOCIETAT COOPERATIVA DE CONSUMS
DE LA BARCELONETA

LA SARDANA fou invitada lo diumenje passat á assistir á una festa que celebravan uns quants treballadors de la Barceloneta ab motiu de la aprobació per la autoritat competent dels reglaments de una societat cooperativa de consums.

No cal dir que, tractantse de fills del treball, LA SARDANA ab molt més motiu tingué gust de assistirhi.

Trobantse allí 'l nostre representant com á cal sogre, puig se trobava en mitj de companys de penas y fatigas, passá una tarde de lo més xalat que os puguéu creure.

Després de visitadas las dependencias de la societat, que no cal dir si eran reduhidas tractantse de gent que 'ls tenen de suar, passaren tots plegats al punt destinat pera dinar.

Expansió més complerta, alegría més ben manifestada, ordre méns imposat y més ben sostingut, no s' ha vist may millor en lloch.

De la premsa lliberal de Barcelona hi havia representats *La Gaceta*, *El Obrero* y LA SARDANA.

Hi havia també alguns homes polítichs de idees avansadas, com son los senyors Vallés y Ribot, Lostau, Roig, etc., que donaren gran animació á la festa.

L' ápat fou molt propi pera treballadors; sense luxu ni pomposas apariencias, pero quedant lo ventre molt ben aconsolat.

Arribada l' hora dels brindis, lo president de *La Fraternitat* los iniciá exposant l' objecte de la societat y 'ls resultats que d' ella n' obtenian y creyan tocarne més tart en bé dels seus administrats.

S' aixecá luego 'l senyor Lostau, y ab fácil paraula ponderá las ventatjas de la cooperació de consums, que suprimeix l' intermediari entre 'l productor y 'l consumidor, y á n' aquest últim li donan, además de baratura, seguritat de que no podrán ser sofisticats sos aliments.

Lo senyors Vallés y Ribot seguí 'ls brindis, pronunciant un notable discurs en apoyo de las societats cooperativas y enaltint la classe treballadora, á la qual dedicá eloqüentas paraulas, valguentli, com al anterior, repetits y prolongats aplausos.

Prengué després la paraula lo representant de nostre periódich, y digué que se alegrava molt de veure allí treballadors reunits y de trobarlos associats, no solament per haber format aquella societat cooperativa, sino porque 's comunicuessin, se vejessin y agermanessin los obrers, que per cert no creya poguessin emanciparse solzament ab societats cooperativas; que molt bó era que de aquestas se 'n formessin, pero que 'ls treballadors estavan destinats á tenir que suprimir tiranías molt més fortas que las dels revenedors, que era lo únich que en últim cas suprimirian las societats cooperativas solas. També fou molt ben rebut y aplaudit al final de sa peroració.

Seguí 'l director de *El Obrero* senyor Pamies, y feu un altre discurs en defensa de totas las societats obreras, que aixís mateix fou molt aplaudit.

Lo senyor Roig Minguet també va fer lo seu discurs, en mitj del qual tingué periodos brillants, emportantsen moltras vegadas los picaments de mans dels reunits.

Lo representant de *La Gaceta* feu també un brindis de atenció, y luego lo president de la societat altra vegada prengué la paraula per reasumir y donar las gracias als invitats, acabantse en mitj del major entusiasme per part de tots.

Además dels de la Barceloneta assistiren al dinar molts socios de un altre societat cooperativa de consums de Badalona, tots gent del bronzo, trempada y lliberal fins al cap-de-munt.

Jo voldria sempre que quan los fills del treball celebran una festeta aixís tot lo mon ho pogués veure, pera convences de la moralitat, cordura y bon sentich práctic de la única classe indispensable á la humanitat, de la classe treballadora.

A LA CAMPANA DE LA CATEDRAL

Velsi aquí, sens tó ni só, porque á algú li ha dat la gana, ja tenim una *Campana* defensant la religió. Pero vol volar massa alt; ¿que s' han pensat no dir re per tenir lo títol de campana de *Catedral*? Prou li debian posar contant s' hi assemblaria, pero ves qué pagaria de podersi comparar. Ella no es estafalaria, toca las horas y 'ls quarts, y com no te malas arts en res enganya la *Eularia*. Pero l' altra, ni en un mot ha sapigut imitarla; me sembla al sentir tocarla que veig volá' un *Burinot*. Certs periódichs, ¿com hi ha mon! com diu lo *Brame Satán*, me 'ls veuréu sempre *bramant* per demostrar lo que son; que dona pena 'l llegirlos per lo tan tuf que fan de agre, que fins fan venir poagre tan solzament de tenirlos. Veig que ara está decidit per aná' á Roma tot d' una; vaja, aixó ha sigut la lluna, noys, entornéusen al llit; lo que hauriau de mirá' quan á escriure vos poséu, del modo que maltractéu y feu patí 'l castellá; que si en Cervantes vivia y un dia ab valtres topés, per no llegirvos may mes altre cop se moriria. Fins jo m' he quedat *parado* de veure que *La Campana*, critiquejant LA SARDANA, me li clava ¡desgraciado!! Un article que fa riure du després; d' algun comparsa deu se' escrit; se diu *La Farsa*, y es la farsa... del escriure.

L' autor deu estar *tocado*,
puig parlant ab un senyó'
diu:—*Ya decia que no
se le ve por ningun lado.*
Y sens volguer fer poesia
tals versos escriu en prosa,
que 'm jugo qualsevol cosa
que de versos te mania,
puig diu un d' un seu company
qu' *era el que más le TIRABA
y envidia le profesaba;*
(textual) aquí no hi ha engany.
Segueix un diàlech cayo
entre unas grans senyorassas,
que sembla, segons las trassas,
escrit per algun cipayo
per tení' al lector distret,
puig hi ha uns aparts tan magnífichs
que passen de geroglífichs,
y algun *vers* com es aquet
que diu una molt formal:
—*Qué satisfaccion para mí
el tenerlas hoy por aquí!*
y perdonin si está mal
qu' encara n' hi ha de pitjors,
puig *La Campana* no piula
que no clavi una manxiula
al bon sentit dels lectors.
Si tot lo dolent de allí
ho tingués de criticar,
prou fora un may acabar;
y ab aixó, sols li vull dí',
si 'm vol escoltá' un xiquet,
que se' un títol bó per ella;
créguim, titulis *La Esquilla
de las Burras de la Llet.*

PLAGAS DE BARCELONA

SALTIRONS

¡Quin cas més raro! d' aquestos sí que no 'n
passan més que un cada vegada.

Fa dugas setmanas que 'ls tribunals dels Al-
pes Marítims ha condemnat á cinch anys de
presiri per lladre á un germá de la doctrina
cristiana.

No més habia robat un títol de mestre, 21
pantalons, 15 gechs, 10 armillas, 69 mocadors,
27 parells de mitjas, 14 ganibets, 25 claus, 5
anells y 27 camisas, *entre ellas una de dona.*

De manera que ara ja tenim entre aquestos
fulanos ho tan sols sodomitas, sino també lla-
dres.

Tot en major honra y gloria de la ensenyan-
sa clerical.

¡Ca! una friolera, casi res, no més que quin-
ze dias á la caga-menja y 2.000 franchs de in-
demnisació per haber maltractat ab cops y feri-
das á un seu deixeble.

—Desseguida se compront que 's tractará de
un lliberalot, de un heretje, de un descregut.—

Be, no 's precipitin: lliberalot y descregut tal
vegada ho siga lo que cobri 'ls 2.000 franchs,
pero aquell que ha sigut condemnat per lo
tribunal superior es un congreganista nomenat
Troade.

No ho fassin corre.

Algun bisbe', imitant al de Santander, exco-
munica als periódichs lliberals de la seva dió-
cessis.

¿Perqué tots los bisbes no fan lo mateix?

Está clar: al meu modo de veure los que no
excomunican tenen poch zel y serán responsa-
bles dels pecats de son remat (ey, en qüestió de
lecturas impías).

Senyor Urquinaona: ¡que fá parat! Home,
aixiribeixis un poch y mostri aquella valentia,
que tenim desitj de ser excomunicats.

¡Quin modo de fer glatir! y alló de donar
beure á qui te set?

Habém vist lo número segon de *La Campana
de la Catedral*, y 'ns ha alegrat molt veure que
'ns dedica lo primer y més llarch de tots los
seus sueltos.

Com á bona carlina, fuig de tota discussió,
se aparta de tota racional controversia, y em-
plea las sevas escassas y tontas forsas en parau-
las que ja sab que 'ls verdaders lliberals no 'ns
ne preocupém quan procedeixen de carcundas.

No contesta poch ni molt á tot lo que li de-
yam en nostre últim número, y sols diu que es
escandalós lo nostre llenguatge, que no hi ha
res més immoral ni ilógich, que res escapa al
nostre odi, que ataquém lo més sant y sagrat y
altres *menudencias* per aquest estil.

Y ¿saben perquè diu tot aixó? Perque fem sa-
ber al públich totas las malifetas dels seus com-
pinxes los capellans, frares ó jesuitas, que tant
propagan los hábitos de Sódoma en las escuelas
ahont se confían tendras criaturas al seu cuy-
dado, y perque descubrim totas las baixesas,
miserias é indignitats en que viuen moltes
personas que deurian donar exemple de mora-
litat y bona conducta.

Si *La Campana de la Catedral* creu que es
immoral que ho diguém nosaltres, que ho do-
nem sempre al públich ab las formas de la bona
educació dintre de un periódich satírich, ¿no
podria fer lo favor de dirnos quina opinió ha
format dels actes dels *reverents* que nosaltres
denunciém á la opinió pública?

Si valgués la pena y *La Campana de la Ca-
tedral* tingués qui sapigués escriure y fos digne
d' entrar ab ella en rahons, fins molt seriament
si volgués nos fariam cárrech de tot lo que tin-
gués per convenient dirnos, pero com en lo
mon cadascú no pot donar sino de lo que te,
per més que *La Campana* busqui que Deu la
ajudi no podrá fer altre cosa qu' ensenyar las
orellas, que las te molt llargas, y tirar alguna
cossa, que, lo qu' es per ara, es lo únich que
se li veu propi.

¡A veure si te talent per concretar algun fet
y dirnos alguna cosa que sembli de rahó!

Pero respecte á talent, me sembla que *La
Campana de la Catedral* no 'n pot tenir sino
de aquell de Mallorca, á l' hora del pinso.

Es l' únich que per ara li correspon.

Ja tinch una mica més de confiansa en que
serém excomunicat.

Per ara ja han comensat los missionistas de
Olot ab lo nostre corresponsal, que á pesar de
la excomunió menja y beu de la mateixa ma-
nera, y continúa bó, gras, roig y fresch com
sempre.

Escolti, senyor corresponsal: si aixó de las
excomuniions pot enviarse per carril, correu ó
telégrafo, esperém que 'ns en deixarà tastar un
xiquet.

Y als *pares* missionistas los hi doném un mi-
lió de gracias, perque una excomunió no se
alcansa així com així.

*

Los missionistas de Olot diuen que 'ls que
llegeixen *LA SARDANA* son condemnats.

Tan mateix val més ser condemnats per los
missionistas que no pas per los tribunals, com
los passa tot sovint á molts fogosos pares y ger-
mans de la doctrina cristiana y altres colegas
en Jesucrist.

¿Qué hi diuen los missionistas?

La Campana de la Catedral, á falta de altres
arguments, nos surt ab que la católica «es la
relligió de nostres pares.»

Conformes, vaja; pero aquesta rahó (!) po-
dria dirnos ¿á qué conduceix? ¿qué proba?

Si 'ls nostres pares tingueren per relligió la
católica y aquest es lo motiu perque voléu que
tots siguém católichs, fem present á *La Cam-
pana* que 'ls pares dels nostres rebesavis aban-
donaren la relligió dels seus pares (lo paganis-
me) pera ferse cristians.

De manera que alló de recordar als nostres
pares es com escupir al vent.

Alguns católichs diuen que están molt cre-
mats perque á la pelegrinació á Roma se li
dona un color de carlista pur.

¡Santa ignocencia!

¡Y jo que me habia cregut sempre que aixó
de católich y carlí era igual que calsas y panta-
lons! ¡¡Quin desengany!!!!.....

Lo més trempat dels periódichs francesos en
materias de missa y olla, *L'Anti-Clérical*, nos
ha honrat ab lo seu cambi, cosa que aghrim
com se mereix.

Recomaném sa lectura, que es de lo més sa-
lat que 's publica contra 'ls gata-moixas de so-
tana.

Nostre colega *La Mosca* ha publicat ja la se-
gona edició del seu luxós almanach ilustrat ab
cromos d' alló d' alló, que no més val quatre
ralets y forma un quadern de vint-y-quatre
planas de gran tamany ab magnífica cuberta y
tot.

Lo telégrafo nos fa saber que tots los gene-
rals residents á Madrid varen estrenar lo nou
uniforme en un ball.

¡Quin estreno més gloriós!

Pero jo aixó no ho trobo gens estrany.

En un país ahont se va vestit de capellá á la
guerra, be pot anarse de guerrero al ball.

En tot l' any passat no s' han recullit per lo
diner de Sant Pere mes que unas 62.000 pesse-
tonas.

Tot just n' hi ha per comprar la palla del
santíssim presoner y pagar l' aigua de Lourdes
que beu durant l' any per fer passar millor los
rosegonets de pá que la pietat dels fiels li tira
per la reixeta del calabosso.

¡Alabat siga Deu!

El Globo, diari madrilenyo d' en Castelar,
se queixa de que un regiment á Cádiz s' hagi
quedat sense missa un dia, per no sé quinas
causas.

Sense paga se quedan á Espanya molts mes-
tres d' escola y en Castelar no 's queixa.

¿Será que l' interessa més la devoció que la
instrucció?

Perque la missa ray: jo fa una pila de anys
que no n' he oit cap, y 'm trobo molt bé.

La Societat coral dels Vidriers, una colla
de trempats que 'l que més y 'l que ménos deu
pensar com qualsevol descamisat, avuy diven-
dres tindrán l' atreviment de donar una sere-
nata al seu amich J. Toniñuan, un altre dema-
gogo que no creu en sants ni capellans, y que
l' obsequian per ser lo seu cumpleany.

La serenata tindrà lloch á dos quarts de deu
de la nit, en lo carrer de Floridablanca, carre-
tera de Hostafranchs, y s' executarán las pessas
següents:

De bon matí. La gratitut. Las flors de Maig
y Los Nets dels almogávors.

¡Lliberalots! ¡Vaya unas accions de fer!

Si jo pogués los excomunicava á tots, y des-
prés... un dinar de nap per barba.

Lo telégrafo 'ns acaba de donar la noticia de qu' en Bismark, en la Cámara alemana, s' aixecat á fer cops de puny ab los diputats de oposició, perque no li aprobavan lo que ell volia.

Fins malas lenguas feyan corre que se había tornat boig.

Ara comprench lo perquè s' ha fet amich del papa.

En Sagasta diu que treurá la ley de imprenta... quan tinga arreglat lo códich penal apunt de enviari la premsa.

Ja no sé si desitjo que 's tregui ó que continuhi la ditsosa ley d' en Cánovas, perque si lo tal códich no está basat en un sá criteri lliberal, que ho dupto, y si no s' estableix lo jurat pera aquestos *delictes* especials, preferiré deu Cánovas á mitj Sagasta.

Ara se suspenen ó suprimeixen periódichs, y sempre 'n quedan ó poden sortir de nous; més tart potser envihin los periodistas á presiri, y la mare com jo no més n' ha parit un.

¡Viva la llibertat, Bernat Sagasta!

CANTARELLAS

Nostre amor vas dir que fora
com lo cel quan n' es seré;
donchs noya, quan s' ennuvoli
del nostre amor no hi ha re.

*

Te vaig dir que si 't pintavas
may ma esposa te faria,
per temor de que 'm pintessis
tu la cigonya algun dia.

*

Dius qu' estás cega de amor
per mí, y jo no 't puch creure,
puig l' altre dia 'm vas veure
festejant ab la Leonor.

J. REIG

TAFANERÍAS

¿Podriam saber si 'ls capellans son homes
iguals als demés en tot y per tot arreu?

¡Com que sempre hem sentit dir lo contrari!
Y ho preguntem á propósit de un acte pre-
senciat per nosaltres no fa gayres dias.

Passavan uns quants joves parlant entr' ells,
sense fixarse ab ningú, quan de prompte se ve-
jeren bruscament interrogats per un capellá
farrenyo que, á jutjar per sa cara, qualsevol
hauria dit que había corregut tota la guerra
passada.

Algun dels joyes va contestarli ab bons ter-
mes y procurant refugir qüestions; pero ell,
valent com un cabecilla y cridant com un espe-
ritat, s' arremanga 'l manteu y 'ls reta á om-
plírloshi la cara de bofetadas, fentse 'l práctic
en semblant feyna.

Aquest prebere, si va á Roma ab los pelegrins
carcas, de segur farà la pó.

¿Que no han vist, caríssims lectors, la última
pastoral del senyor Urquinaona?

Encara 'l cor me fa trich-trach de haber lle-
git un bossí que diu:

«¡Y qué se habrá hecho de nuestro buen
Dios!»

De primer moment me vaig figurar que 'l
senyor Urquinaona l' había perdut, pero lle-
gint llegint trobárem que «un mónstruo había
cometido desacatos con su Divina Majestat» ro-
bantla de la iglesia de Moller.

Escolti, senyor Urquinaona y dispensi: ¿que
li escriu las pastorals lo director y redactor de
La Campana de la Catedral?

Es que hi trobém semblansa d' estil; sobre
tot en la manera de dir las cosas sense respecte
á la ortografia y sintáxis.

Lo tribunal de Mayenne ha condemnat á
vuyt anys de presiri al abad Renault, antich
professor del colegi de Chateau-Goutier, per
atentats al pudor comesos en noys petits.

Vaig convencentme que te rahó *La Campana
de la Catedral* al trobar immoral lo que diu
LA SARDANA.

La vila de Turnhout está plena de polissons
y gendarmes que buscan al vicari Vau Nyen,
ex-suavo pontifici, y que, segons diu *Le Pré-
curseur d'Anvers*, ha fet cosas de una gravetat
excepcional.

¿Hi ha necessitat de dir que entre las mil
causas de que se acusa al vicari hi entra per
molt la sodomía?

L' altre dia trobarem á pas al senyor Urqui-
naona.

¡Pobret! anava un xich coix.

Pensant quina seria la causa, no 'n vaig sa-
ber trobar d' altre que 'ls ulls de poll.

¡Ey! pensant piadosament.

¿Podria satisfernos una ignocenta curiositat
La Campana de la Catedral?

Y en cas de poder ¿tindria l' amabilitat de
complaurens?

Senzillament: voldriam saber quin nom li
donan la gent de la catedral al tribut que 's
paga en los casaments pera terminar la obra de
aquella santa casa.

Ja veu si es poca cosa.

EPÍGRAMAS

A un rich cabré l' altre dia
una aixerida minyona
digué:—Molt m' agradaria
poguer ser la seva dona.
Y ell, mirántela ab sorpresa:
—¿Per qué? espliquis;—li digué.
—¿Per qué? per serne mestressa
de las cabras de vosté.

PETXINA

Tant era 'l fret que tenia
en Badó la nit passada,
que prengué una enrabiada
perque ab gust no s' adormia.
Jo, que d' aprop lo sentia,
vaig dirli mitj adormit:
—¿Vols estar ben arrupit
poguenthe també escalfar?
Donchs mira, te 'n pots anar
cap al quarto de la dreta,
agafa la conxa estreta
y al llit te la pots tirar.

OUS DEL DIA

La Roseta y en Rosés
s' han casat ja fa dos dias,
y 'ls digué 'l senyor Matías:
—Faréu rosas y res mes.

LO DRACH

—Diu qu' escriu tan bé 'n Climent?
—¡Oh! molt be escriu, Nicanor.
—Donchs es un gran escriptor...
—No senyor, es... escribent.

F. LLENAS

ENTRETENIMENTS

XARADA

De un gros *prima* á la sombra
vaig assentarme,
y un vas plé de *segona*
varen portarme.
Mentres llegia,
un *total* per darrera
se la bebia.

CONVERSA

—Quan fan al estanch burgit
hi ha un home que fa una pó...
¿que saps qui es, Tamarit?
—Si ara mateix ho has dit
¿cóm vols que t' ho diga jo?

Q. ROIG

PROBLEMA

Un va comprar taronjas, y luego de tenirlas
trobá un amich que n' hi va demanar, y n' hi
va donar la meytat de las que portava més mit-
ja; luego ne trobá un altre, y al demanarnhi,
també n' hi doná la meytat y mitja més; des-
prés un altre que també n' hi va demanar n' hi
doná així mateix la meytat de las que li queda-
van y mitja més, y no n' hi va quedar per ell
ni un grill.

¿Quántas ne va comprar? ¿Quántas ne va dar
al primer, quántas al segon y quántas al tercer?

ÁLOS

SOLUCIONS

ALS ENTRETENIMENTS DEL NÚMERO PASSAT

XARADA : Ca-na-ri

GEROGLÍFICH: La experiència ensenya

A N U N C I S

HABITS DE TOTA LAS ORDRES

Quedan exposats á la venta pública en tots
los encants d' Espanya, procedents de la gran
cullita que se n' ha fet en las figueras de la re-
pública francesa.

Nota.— Próxim á formarse la ordre de San
Emilio Castelar, se avisa al públich que pot
passar á examinar los figurins del hábit que
deu usar dita ordre en lo gran saló congregan-
tista de Madrid.—Se compon dit hábit de una
sotana vermella y negra, escapularis ab párra-
fos de certs discursos; gorro frigi á tall de soli-
deu; corona real ó imperial (qu' encara no está
decidit); botas de montar y guants blanchs per
tot dia.

DRAPAYRE

Lo del carrer de San Pere més nano vendrá
á pes de paper brut sis carretadas de pastorals
propias per embolicar sabatas, venudas á tan
baix preu per rahó de la molta abundancia que
diariament ne va entrant á casa seva.

RAPE BO Y BARATO

propi pe 'ls polvos que solen pendre capellans
y majordonas.

Ne te una partida per vendre l' antich fabri-
cant de llana en Nyoca, que viu entre la iglesia
del Pí y la fonda del Sabre.

CORRESPONDENCIA

Nevot del oncle. Los anuncis be. Álos. A son temps
anirà lo que avuy envia. Enterats del demés. Q. Roig. La
tragedia es perillosa y flaqueja un xich. La sinonimia be. Ruch
Nafrat. Aprofitaré la xarada. Pintor de Vila-
nova. Lo geroqlífich no fila. La poesia te alguns defectes que mi-
raré si bonament se podrán tocar. J. N. La anacorentica
ha passat ja de oportunitat, y ademés te poch interés. Nas pelat.
No serveix. Gori-gori. Alló no son ni epigramas ni cantare-
llas. Topacio. No acaba prou de filar. F. V. Gracias de la
noticia. D'aquesta no 'n deixi passar cap per alt. Escrigui lo que vagi
passant d' aquest assumpto. Sereno fosch. Apagui 'l llum y
tornissen al llit, que aixó es la lluna. Bólit. Es massa fort; vosté
no pensa en qui 'n governa. J. C. L. Veurem si arreglantia
la farém passar. Curios. (Vich). Enterats. Q. Roig. La
segona be. Plagas. Ja ho veyeu. V. Ferrer. Veurem de
insertarho á son temps. A. Farigola. Tot aprofiti. Ninus.
No serveix. Panxeta. No cuela. Butxi. No val res.
Pepito Garlopa. La insertaré. Musol. Es com lo seu nom.

Barcelona. Tipografia LA ACADEMIA, de Evaristo Ullastres
96, Ronda de la Universidad, 96

ACTUALITATS

¡Ay pobres *enters* que os fiquéu en negocis de *quebrats*!